Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

23

Vragen van het lid **Nobel** (VVD) aan de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening over *het artikel «17.000 euro subsidie, maar isoleren mag niet: Marieke, Marcel en buren anderhalf jaar in de wacht door vleermuis»* (ingezonden 24 juni 2026).

Antwoord van Minister **Boekholt-O'Sullivan** (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) (ontvangen 18 september 2026).

Vraag 1
Bent u bekend met het artikel «17.000 euro subsidie, maar isoleren mag niet: Marieke, Marcel en buren anderhalf jaar in de wacht door vleermuis»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Bent u bekend met de situatie van bewoners in Doesburg die al geruime tijd wachten op toestemming om hun spouwmuren te isoleren in het kader van verduurzaming?

Antwoord 2
Ja.

Vraag 3
Deelt u de zorg dat bewoners die te goeder trouw willen verduurzamen, nu worden geconfronteerd met een onduidelijk en traag proces dat het draagvlak voor klimaatbeleid kan ondermijnen?

Antwoord 3
Ik deel de zorg. Daarom ben ik in gesprek met de belangrijkste stakeholders, waaronder het Interprovinciaal overleg (IPO) en de provincies, om een simpele, uniforme, landelijke aanpak af te spreken.

[1] Algemeen Dagblad, 17 juni 2026, https://www.ad.nl/binnenland/17-000-euro-subsidie-maar-isoleren-mag-niet-marieke-marcel-en-buren-anderhalf-jaar-in-de-wacht-door-vleermuis~a6fad60e/

ah-tk-20262027-0023
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

Vraag 4
Hoe beoordeelt u het feit dat verduurzamingsmaatregelen zoals woningisolatie in de praktijk worden vertraagd of geblokkeerd door de vereisten rondom ecologisch onderzoek naar beschermde diersoorten, alsook door extra eisen van provincies?

Antwoord 4
Bij isolatiewerkzaamheden moet rekening worden gehouden met aanwezigheid van beschermde soorten, net zoals iedereen die activiteiten ontplooit die mogelijk een effect kunnen hebben op beschermde soorten. In de gebouwde omgeving komt de vleermuis, huismus en gierzwaluw het meest voor. Deze soorten zijn beschermd op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Omdat het met deze soorten niet goed gaat in Nederland mogen hun nest- of verblijfplaatsen niet zomaar worden aangetast. Daarom is het allereerst nodig om aan te tonen of deze soorten aanwezig zijn. Daarvoor is onderzoek nodig. Daar hoort bij dat voor initiatiefnemers duidelijk moet zijn welke maatregelen ze moeten treffen om soorten te beschermen. Provincies beoordelen of de maatregelen voldoen aan de wettelijke vereisten. Op dit moment gelden per provincie verschillende regels voor vergunningverlening bij na-isolatie. Het is aan provincies om dit te veranderen. Omgevingsdiensten hanteren vaak onhaalbare eisen voor gemeenten bij vergunningaanvragen. Dit resulteert in verdere versnippering van uitvoeringsbeleid. Omdat ik zie dat dit in de uitvoering niet goed werkt, ben ik in gesprek met onder andere de provincies om hier landelijk meer uniformiteit in te brengen.
Sinds 2025 is eDNA-onderzoek opgenomen als erkende maatregel in de Omgevingsregeling.[2] Hiermee is de tijd die nodig is voor onderzoek verkort. Via eDNA-onderzoek kan snel aangetoond worden of er aanwijzingen zijn voor aanwezigheid van een beschermde vleermuis in de spouwmuur. Als geen DNA van vleermuizen wordt aangetroffen of sporen van een andere beschermde soort, dan is geen omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten nodig en kan direct, zonder maatregelen, worden geïsoleerd. Voor de gevallen waarin er wel een omgevingsvergunning nodig is, ben ik met provincies in gesprek over uniformiteit, duidelijkheid en versnelling van procedures. Zie ook vraag 3.

Vraag 5
In hoeverre acht u het wenselijk dat individuele bewoners en VvE's geconfronteerd worden met hoge kosten en lange wachttijden, terwijl er reeds subsidies zijn toegekend voor verduurzaming? Heeft u inzage hoeveel subsidies zijn toegekend, maar niet door kunnen gaan door eerdergenoemde knelpunten?

Antwoord 5
Zie het antwoord op vraag 4, waarin ik aangeef dat ik gesprekken met provincies voer over uniformiteit, duidelijkheid en versnelling van procedures. Ik heb geen cijfers beschikbaar over de hoeveelheid projecten die niet door kunnen gaan. In het genoemde voorbeeld gaat het met name om de spouwmuur. Op basis van de signalen vanuit de isolatiebranche blijkt dat bedrijven een daling in de vraag naar spouwmuurisolatie bij particulieren zien.[3] Er zijn overigens wel andere vormen van isolatie mogelijk, zoals de vervanging van glas of vloerisolatie, waarbij bewoners geen hinder ondervinden van deze regels in het kader van natuurbescherming.

Vraag 6
Kunt u toelichten hoeveel gemeenten in Nederland momenteel nog geen goedgekeurd soortenmanagementplan (SMP) hebben en wat de gemiddelde doorlooptijd is van goedkeuring door provincies? Bent u van plan om met de provincie Gelderland hierover te spreken aangezien daar nog geen enkele SMP is goedgekeurd?

---

[2] Artikel 4.31c Omgevingsregeling.
[3] 20260114-Rapportage-isolatie-1.pdf

Antwoord 6
Alle 12 provincies in Nederland hebben inmiddels een SMP in hun beleid opgenomen. Dat betekent dat gemeenten een aanvraag voor een gebiedsvergunning in kunnen dienen bij de provincie, op basis van een SMP. In de provincie Utrecht hebben alle gemeenten een SMP. De rest van de gemeenten in Nederland loopt echter nog achter. Dit komt onder andere door de hoge kosten, het tekort aan ecologen, strenge ecologische onderzoeksvereisten en monitoringseisen die aan het SMP worden gesteld. Er is een optimalisatieslag nodig voor versnelling en versimpeling van vergunningverlening. Daarvoor doe ik een beroep op de provincies als bevoegd gezag. Ik ben samen met de Minister van LVVN in gesprek met het IPO, provincies en VNG om te kijken naar mogelijkheden om de ontwikkeling van SMP's te versnellen en te optimaliseren conform motie Nobel.[4] Ik hoop u over de voortgang hiervan in het najaar te kunnen informeren.
Voor het opstellen van SMP's zijn in 2023 en 2024 middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten via de specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren. Ook de middelen die zijn verstrekt aan gemeenten met de specifieke aanpak lokale aanpak isolatie en de CDOKE-middelen (middelen uit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid) kunnen worden ingezet voor het opstellen van SMP's.
Omdat op dit moment de SMP's nog niet overal beschikbaar zijn, is een tussenoplossing nodig voor gemeenten en woningeigenaren. Daarom werk ik samen met de Minister van LVVN, en in overleg met provincies, gemeenten, soortenorganisaties en isolatiebedrijven, aan een landelijke gedragscode.

Vraag 7
Bent u het eens dat de huidige interpretatie van soortenbescherming in de praktijk leidt tot een aanzienlijke vertraging van de nationale isolatie- en energiebesparingsdoelen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7
Ja daar ben ik het mee eens.
De uitwerking van de soortenbeschermingsregels leidt in de praktijk inderdaad tot een aanzienlijke vertraging van de nationale isolatie- en energiebesparingsdoelen. Hierom ga ik in gesprek met provincies in gesprek over de interpretatie van deze regels, ten behoeve van de belangen van burgers die aan de gang willen met isolatie.

Vraag 8
Bent u bereid in overleg met provincies te komen tot een landelijke versnellingsaanpak voor SMP's, zodat gemeenten niet onnodig lang in onzekerheid blijven over vergunningverlening? En bent u bereid provincies aan te spreken op het stellen van aanvullende eisen en het vertragen van vergunningstraject? Welke instrumenten heeft u om hierop in te grijpen?

Antwoord 8
Bent u bereid in overleg met provincies te komen tot een landelijke versnellingsaanpak voor SMP's, zodat gemeenten niet onnodig lang in onzekerheid blijven over vergunningverlening? En bent u bereid provincies aan te spreken op het stellen van aanvullende eisen en het vertragen van vergunningstraject? Welke instrumenten heeft u om hierop in te grijpen?
Ik ben bekend met de signalen uit de praktijk, en breng deze ook onder de aandacht bij de provincies. Samen met de Minister van LVVN ben ik, in gesprek met de provincies, IPO, VNG om te kijken hoe we SMP's kunnen versnellen en hoe we SMP's zo eenduidig mogelijk kunnen maken, en kunnen optimaliseren zodat het makkelijker wordt voor gemeenten deze op te stellen. Zie ook mijn antwoord bij vraag 6.

Vraag 9
Hoe wordt geborgd dat de bescherming van beschermde diersoorten proportioneel blijft, zonder dat dit leidt tot feitelijke stilstand van verduurzamingsmaatregelen in bestaande woningen?

---

[4] Kamerstukken II 2025/26, 28 325, nr.322

Antwoord 9
Zie antwoord op vraag 4.

Vraag 10
In hoeverre acht u het onacceptabel dat woningeigenaren in gemeenten zonder soortenmanagementplan na een positieve eDNA-uitslag zijn aangewezen op een langdurig individueel provinciaal vergunningstraject?

Antwoord 10
Op dit moment biedt eDNA bij negatieve testen direct handelingsperspectief. Als bij een positieve test een beschermde vleermuissoort wordt gevonden, moet inderdaad een omgevingsvergunning worden aangevraagd.
Samen met de Minister van LVVN, provincies, IPO, VNG, de isolatiebranche en soortenorganisaties, ben ik bezig met een oplossing totdat alle gemeenten beschikken over een SMP: een landelijke gedragscode. Hierdoor kan, ook na een positieve test en het treffen van de in de gedragscode opgenomen maatregelen, vergunningvrij geïsoleerd worden. Het is van belang dat dit handelingsperspectief er komt. Mijn doel is om eind 2026 de gedragscode in internetconsultatie te brengen.